

શ્રી વર્દ્માનસ્વામિને નમઃ

વંદે વીક્રમ્

વર્ષ : ૧

અંક : ૬

સુરીપદ પ્રદાન નું મુહુર્ત આપતા ગચ્છાધિપતિ

સુરીપદ નો શુભદીન : સંવત ૨૦૭૩ કારતક વદ-૧૧ શુક્રવાર તા. ૨૫-૧૧-૨૦૧૬

શ્રી વાસુપૂજય સ્વામિને નમઃ શ્રી વર્ધમાન સ્વામિને નમઃ શ્રી નમો નમો ગુરુશ્રી નીતિસૂરયે

વંદે વીરમુ

વર્ષ : ૧

અંક : ૬

કારતક
૨૦૬૩

નવેમ્બર
૨૦૧૬

-::: દિવ્ય કૃપા ::-

તીર્થોદ્ઘારક, ગીતાર્થ મુર્ધન્ય,
સંવિજન શિરોમણી પ.પુ.આચાર્ય દેવેશ
શ્રીમહિજય નીતિસૂરીશ્વરજી મ.સા.

ગુરુ વંદના

તીર્થોદ્ઘારકર: સુદર્શનયુત: શ્રીનીતિસૂરીશ્વર: ।
જ્ઞાનાનન્દમય: સદાવિજયતે શ્રી હર્ષસૂરિસ્થા ॥
ચારિત્રાદિગુણાન્વિતશ્વજયતે શ્રીમહેન્દ્ર: સૂર્યઃ,
તત્વાનન્દમયાન સદા સુખમયાન વન્દે ગુરુન્ ભાવત: ॥

શુભા શીખ
શ્રી નીતિ- હર્ષ- મહેન્દ્રસૂરિના શિષ્યરત્ન
વર્તમાન ગચ્છાધિપતિ પ.પુ.આચાર્ય દેવ
શ્રીમહિજય હેમપ્રભસૂરીશ્વરજી મ.સા.

-::: નમ્ર નિવેદન ::-

★ અંક ન જોઈએ તો કાર્યાલયના સરનામે
પરત કરવા નમ્ર વિનંતિ

★ દર વર્ષના છેલ્લા અંકમાં તે વર્ષના

અંકોની પરીક્ષા લેવાશે માટે

અંકો સાચવી રાખવા.

★ વંદે વીરમુ 'માં આપ લેખ મોકલવા
ઇછો તો અવશ્ય મોકલો.

અનુકૂળતાએ છપાશે.

આપ અંક ઓનલાઇન વાંચી શકો છો. www.veerprasham.com

પ્રેરણ શ્રોત
પ.પુ. પંન્યાસ પ્રવર
શ્રી પ્રશામેશપ્રભવિજયજી મ.સા

-::: પ્રકાશક ::-

શ્રી નીતિસૂરિ પ્રતિષ્ઠાન

-::: કાર્યાલય ::-

અર્તિકાળેન ભિતુલભાઈ દોશી
૧૩/૦૮, વીતરાગ સોસાયટી,
પી. ટી. કોલેજ રોડ, પાલી,
અમદાવાદ-૩૮૦૦૦૭.

-::: લવાજમ ભરવાના સંપર્ક સૂત્રો ::-

વિપુલભાઈ શાહ (સુરત) ૮૮૨૫૨૮૧૩૫૯
ધવન જૈન (મુંબઈ) ૮૭૬૮૩૮૩૦૨૨
વિનોદભાઈ શાહ (થરા) ૮૪૨૬૫૫૮૩૧
પ્રવિષાભાઈ (કૃષ્ણાંગર) ૮૮૨૫૪૩૨૮૬૩
કુમલેશભાઈ (નવરંગપુરા) ૮૮૮૮૩૮૬૬૮૨

આત્માની

પરમાત્મા બનવા તરફની ચાત્રા-૬

પ. પુ. પંચાસ પ્રશ્નમેશપ્રભ વિ.

ગયા અંકમાં આપણો જોયું, હરિભદ્ર ચુસ્ત બ્રાહ્મણ હતા. જૈન ધર્મ પ્રત્યે દેખ હતો. છતાં એક નિયમને કારણે સાધીજી ભ. નો સંપર્ક થયો. સાધીભ. પણ પોતાના આચાર માં ચુસ્ત રવા તેથી તેમને હરિભદ્ર બ્રાહ્મણ ને આચાર્ય ભ. નો સંપર્ક કરાવ્યો તેથી જ આપણને એક સમર્થ આચાર્ય ભગવંતની ભેટ મળી. અને આવા આચાર્ય ભગવંતે જિન શાસન ને ૧૪૪૪ ગ્રન્થો ની ભેટ આપી. જોકે અત્યારે આપણા નશીબમાં તેમના બધા ગ્રન્થો નથીજ. અત્યારે પૂજ્ય શ્રીના ઉદ્ઘાસપાસ ગ્રન્થો જ ઉપલબ્ધ છે.

ઉપરોક્ત પ્રસંગથી આપણો બે બાબતો ધ્યાનમાં લેવાની છે. (૧) જીવનમાં કોઈને કોઈ નિયમતો હોવો જ જોઈએ વિનિયમપણ હરિભદ્ર બ્રાહ્મણને જૈન શાસન ના એક મહાવિદ્વાન આચાર્ય ભ. બનાવી શકતા હોય તો આપણું જીવન નિયમમય હોય તો આપણો કેમ મહાન ન બનીયે? (૨) આચાર માં ચુસ્ત રહેવું - આપણો જે સ્થાન ઉપર છીએ (સાધુપણામાં કે શ્રાવકપણામાં) તે સ્થાન માં ચુસ્ત રહો. આચાર સંપર્ન બનો. આચાર સંપર્નતા જ આપણને મહાન બનાવી શકે છે. આપણા કર્મને ખપાવી આપણને પરમાત્મા બનાવી શકે છે. સાધીજી ભ. ની આચાર સંપર્નતાએ જ આપણને (જિન શાસન ને) એક મહાવિદ્વાન આચાર્ય ભ. ની ભેટ આપી.

આ હરિભદ્રસૂરિજી ભ. સાહેબે સંયમની અદ્ભુત સાધના કરી અનેક ગુણો ઉપાર્જન કર્યા. બધા ગુણોને વર્ણવવા અશક્ય છે. છતાં મહત્વના ગુણો ને જાડીયે. જે તેઓ શ્રીએ ચારિત્રની સાધના કરતાં વિકસાવ્યા છે. અને આપણા જીવનમાં ઉપકારક બની શકે છે.

(૧) પાપભિરૂતા : પાપનો ડર ત્રણ પ્રકારે હોય (૧) કેટલાક લોકો ‘પાપ કરવાથી પરલોકમાં દુર્ગતિમાં જઈશ તેથી પરલોકમાં દુઃખી થઈશ’ આવું વિચારી પાપ કરતાં ડરે (૨) કેટલાક લોકો ‘પાપ કરવાથી જિનાજ્ઞા નો ભંગ થશે’ એમ સમજ પાપ કરતાં ડરે (૩) કેટલાક સ્વભાવથી જ પાપભિરૂ હોય. પાપ કરતાં સ્વભાવિક રીતે ડરે આ ત્રણેય પ્રકારનો ડર ઉત્તરોત્તર ચઢીયાતો છે આચાર્ય ભ. ને શ્રીજા પ્રકારની પાપભિરૂતા હતી. ભયેકર પાપ પ્રવૃત્તિમાં પ્રવૃત્ત થવા છતાં ગુરુદ્વારા મોકલાયેલ શ્લોક વાંચન થી પાપનો ડર ઉત્પર્ન થયો. અને પ્રશ્નાતાપ થી આત્મશુદ્ધિ માટે આલોચના કરવા તત્પર બન્યા.

તેમને હંસ અને પરમહંસ નામના બે ભાણેજ સહસ્રમલ યોધા હતા. કુટુંબના કલેશ થી વૈરાગ્ય પાખ્યા. મામા ભ. (આ. હરિભદ્રસૂરિજી) ના પ્રતિબોધથી તેમને દીક્ષા લીધી. ન્યાયશાસ્નનો અભ્યાસ કર્યો. તે વખતે બૌદ્ધોનું જોર વધારે અવાર-નવાર જૈનો-બૌદ્ધો વચ્ચે વાદ થાય. જો કે બૌદ્ધો નું જૈનો પાસે જોર ચાલતું નહીં. છતાં અવાર-નવાર વાદ માટે તૈયાર થાય. અને વાદમાં હારે...

બૌદ્ધોની સામે વાદ કરવા તેમના મત ની (બૌદ્ધ ધર્મના શાનની) જાણકારી તેમની સાથે વાદ કરવા વધુ ઉપયોગી બને. તેમની સાથે વાદ કરી તેમના મતથી જ તેમને સારી રીતે જીતી શકાય. આ ભાવનાથી હંસ-પરમહંસ ને

વંદે વીરભૂ

બૌદ્ધર્મ નું જ્ઞાન મેળવવા માટેની ઈચ્છા થઈ. તેમનું જ્ઞાન તેમના સાહુઓજ સારી રીતે સમજાવી (ભણાવી) શકે માટે બૌદ્ધમઠમાં બૌદ્ધર્મના જ્ઞાન માટે જવાની ઈચ્છા ગુરુ (મામા મ.) આ શ્રી હરિભદ્રસુરિજી પાસે બન્નેએ પ્રદર્શિત કરી. ગુરુ મ. એ કહ્યું ભાઈ ! બોદ્ધ ખુબ જ કુર હોય છે. તમો ત્યાં જાઓ અને તમો જૈન સાહુ છો તેવી ખબર પડે તો તમને જીવતા ન જવાદે. માટે ત્યાં નથી. પરંતુ તમારે બૌદ્ધર્મનું જ્ઞાન મેળવવું હોય તો આપણા આચાર્ય ભગવંતો પણ ખૂબજ વિદ્વાન છે તેઓને બૌદ્ધ ધર્મનું જ્ઞાન પણ સારું છે ત્યાં જાઓ બૌદ્ધમઠમાં નથી.

ગુરુની સ્પષ્ટ ના છતાં જિદ્દ થી બન્ને શિષ્યો બૌદ્ધમઠમાં જવાની વાત ને વળગી રહ્યા અને બસે બૌદ્ધમઠમાં (બૌદ્ધનગરમાં) ગુમ વેષે (ભગવાં પહેરી) અધ્યયન માટે ગયા. બૌદ્ધમઠમાં વિદ્યાર્થી તરીકે પ્રવેશ કર્યો. ત્યાં બૌદ્ધાચાર્ય બૌદ્ધમત (બૌદ્ધદર્શન) ને ભજાવતા ત્યારે તેમાં રહેલ દૂષણો તથા જૈનદર્શન નું ખંડન ભજાવતા ત્યારે તેની યુક્તિઓમાં રહેલ દૂષણો અને જૈન દર્શનના શુદ્ધ હેતુઓની ટુંકી નોંધ એકેક પત્ર ઉપર આ બન્ને મુનિઓ કરતા હતા.

એકવાર એ પત્રો હવા થી ઉડયા અથવા બૌદ્ધોની અધિકાયિકા તારાદેવીએ યુક્તિથી ઉડાડયા અને કોઈ બૌદ્ધ વિદ્યાર્થીએ તેને ઉઠાવી બૌદ્ધાચાર્ય પાસે ધરી દીધા. બૌદ્ધાચાર્ય તે પત્રો જોઈ મનમાં વિચાર્ય મારા મઠમાં કોઈ જૈન છે. અને તે પણ કહુર જૈન છે. તેને કોઈપણ હિસાબે શોધી કાઢવો જોઈએ.

જૈન ને શોધવા તેમને એક યુક્તિ વિચારી. દરવાજાના પગથીયા ઉપર જિન પ્રતિમા ગોઠવી.. અને વિદ્યાર્થી ઓને હુકમકર્યોકે, ‘દરેકે આ પ્રતિમા ઉપર પગ મુકીને જવું’ બૌદ્ધ વિદ્યાર્થીઓએ તે પ્રમાણે કર્યું. હંસ અને પરમહંસ આ તરકીબ ને સમજી ગયા. તેઓને ગુરુદેવની મનાઈ નું રહસ્ય હવે સમજાયું. પણ હવે શું થાય ? હવે બે જ માર્ગ છે કાંતો જિનેશ્વર પરમાત્મા ઉપર પગ મુકી રૈરવ નરકમાં જવું અને કાંતો જૈનરૂપે જાહેર થઈ બૌદ્ધાચાર્ય ના હાથે મરવું. આ સિવાય તીજો રસ્તો ન હતો.

તેઓ એ તરતજ નક્કી કર્યું. ગુરુદેવની મનાઈ છતાં અહીં આવવા દ્વારા ગુરુનો અવિનય કર્યો છે તેના ફળુપે મરવું બહેતર છે પરંતુ દેવાધિદેવની કોઈપણ જાતની આશાતના તો નથી જ કરવી આવું વિચારી હાથમાં ખડી લઈ ચાલાડી થી પ્રતિમા ને જનોઈ નું નિશાન કરી બૌદ્ધ પ્રતિમા બનાવી. અને પછી તેના ઉપર પગ મુક્યો.

આ જોતાં જ બૌદ્ધોએ તેમને ઓળખી લીધા. અને બૌદ્ધમાં કોધ ધમધમવા લાગ્યો. વળી બૌદ્ધાચાર્યે એક બીજી યુક્તિ પણ કરી. રાત્રે બધા સુઈ ગયા ત્યારે બધા સૂતા હતા. ત્યાં ઉપરથી ખાલી ઘડા જોરથી ફેંકવરાવ્યા (ગબડાવ્યા) બોખ વિસ્ફોટ જેવો જોરદાર અવાજ આવ્યો વિદ્યાર્થીઓ આ અવાજ થી ઓર્ચિતા જાગી ઈષ્ટદેવનું નામજોરથી બોલ્યા તેમાં હંસ અને પરમહંસ જોર થી ‘‘નમો અરિહંતાણ’’ બોલ્યા એટલે ત્યાં એવો અવાજ થયો (કોઈક બોલ્યું) ‘‘ઠીક છે આ બે જ જૈન છે’’

બસે ભાઈઓ એ વાત સમજી ગયા. તેઓએ ત્યાંથી ભાગી જવાનું નક્કી કર્યું. નીચે ઉતરે તો બધા બૌદ્ધો બેગા થઈ મારી જ નાંખે. તેથી તેઓ એ છગ્ગીઓ લઈ તેના આધારે ઉપરના માળેથી પડતું મુક્યું. તેઓ નીચે આવ્યાકે ઉકી ને દોડતા દોડતા શહેરની બહાર નીકળી ગયા. અને ચિતોડ તરફ ચાલવા લાગ્યા બૌદ્ધ હથિયારો લઈ તેમની પાછળ પડ્યા. રસ્તામાં યુધ્ય થયું બસેએ જોરદાર લડત આપી છતાં હંસ મરાયો. મરતાં મરતાં તેને પરમહંસ ને કહ્યું, અહીંનો

વંદે કીર્તની

રાજા સુરપાલ ન્યાયપ્રિય છે. તેમના શરણે પહોંચી જા તેથી બચી જઈશ અને બચીને ગુરુ મ. પાસે જઈ આપણા દ્વારા થયેલ આશાતનાની મારા વતી તથા તારા વતી માફી માંગવી.

પરમહંસ સુરપાલ રાજાના શરણે પહોંચી ગયો. તેને પકડવા બૌદ્ધો સુરપાલ રાજા પાસે ગયા. તેઓએ સુરપાલ રાજાને પોતાનો શત્રુ સોંપીદેવા વિનંતી કરી. પરંતુ ન્યાયપ્રિય સુરપાલ રાજાએ બૌદ્ધોને સાફસાફ સંભળાવી દીખું કે સાચો ક્ષત્રિય પ્રાણાંતે પણ શરણાગતનું રક્ષણ કરે છે. એટલે તમારી ઈચ્છા બર આવે તેમનથી. હું કોઈપણ હિસાબે મારા શરણે આવેલ પરમહંસને તમને નહીં જ સોધું હાતમે તેની સાથે શાખાર્થ (વાદ) કરો. તેને હરાવો - તમે જિતો પછી જે કરવું હોય તે ઉચિત કરો એમાં મને વાંધો નથી. બીજે દિવસે જ રાજા સુરપાલની સભામાં બૌદ્ધચાર્ય અને પરમહંસનો શાખાર્થ થયો. બૌદ્ધોની સહાયમાં છુપી રીતે તેમની અવિષ્ણુવિકા તારાદેવી પણ હતી. છતાં પરમહંસની વિદ્વતા સામે બૌદ્ધો હાર્યા. રાજાએ ઈશારાથી પરમહંસને નાશી જવા કહ્યું. અને પરમહંસ તક જોઈ ત્યાંથી નાસી છુટ્યા. તેને પકડવા ફરીવાર બૌદ્ધ સુભટો પાછળ પડ્યા. તેમનાથી પોતાની જાત બચાવી ચિતોડ ગુરુ મ. પાસે પહોંચી ગયા.

પરમહંસે આચાર્ય હરિભદ્રસૂરિજી પાસે જઈ પ્રથમ હંસે તથા પોતે ગુરુ આજ્ઞા લોપી છે તેની વારંવાર મારી માગી પછી પોતના ઉપર જે વીત્યું તે કહી સંભળાવ્યું અને આ વૃત્તાંત કહેતા કહેતાં તે પણ મૂત્યુ પામ્યો.

આચાર્યશ્રીએ તેમને અવિનય માટે માફી આપી. તેઓની ધર્મ ધગશ માટે ખૂબ પ્રશંસા કરી અને તેઓના અવસાન માટે ખૂબ શોક કર્યો. શિષ્યો પ્રત્યેના પ્રેમને કારણે બૌદ્ધો પ્રત્યે કોધ ઉત્પન્ન થયો. તેમને વિચાર્યુ. મેં બૌદ્ધોને ધર્ણીવાર હરાવ્યા છે. તેઓ મારા શિષ્યો ને મારી નાંખ્યા છે. તેનો બદલો ન લઉં ત્યાં સુધી મારા મનમાં ખટકો રહેવાનો. અને આ ખટકો રાખીને મરીશ તો મારી સદ્ગતિ નહીં થાય. હું દુર્ગતિમાં જઈશ. તો એ ખટકાને દુર કરવા માટે ઉચિત બદલો લેવો જ જોઈએ. તેઓશ્રી આ પ્રમાણે વિચારી ગુરુની આજ્ઞા લઈ ચિતોડથી વિહાર કરી સુરપાલ રાજાના નગરમાં પદ્ધાર્યા.

સુરપાલ રાજાની સભામાં જઈ તેની શરણાગતરક્ષા ગુણની પ્રશંસા કરી બોલ્યા, તમે અમારો અને બૌદ્ધોનો શાખાર્થ થાય તેવો પ્રબંધ કરી દો રાજાએ પરમહંસની શાખાર્થ ની પણ પ્રશંસા કરી.

રાજાએ યુક્તિ કરી બૌદ્ધનગરથી બૌદ્ધચાર્યને બોલાવ્યા શાખાર્થનું નક્કી કર્યું. અને આચાર્ય હરિભદ્રસૂરિજી તથા બૌદ્ધચાર્ય મુકરર દિવસે રાજ્યસભામાં સામસામે આવી ઉભા આ શાખાર્થ માં બૌદ્ધચાર્ય તરફથી એવી શરત હતી કે, જે હારે તે ઉકળતા તેલની કઢાઈમાં પડી મરણ પામે.

બસ શાખાર્થ નું શું થયું? કોણ હાર્યું? કોણ જિત્યું? તે આવતા અંકે

(કમશઃ)

ચૂત્ર પરિશીલન - નવકાર - ૫

પ. પૂ. પંન્યાસ પ્રશ્નમેશપ્રભ સૂરિ વિ.

નવકાર પરિશીલન ૪ અંકથી ચાલુ છે. આ પમા અંકમાં પણ નવકાર સબંધી થોડું જોઈએ. નવકાર ઉપર મહાપુરુષોએ ઘણું-ઘણું લખ્યું છે. છતાં નવકાર મહામન્ત્ર એવો અદ્ભૂત મન્ત્ર છે. એમાંનું હાઈએટલું બધું છે કે જેટલું કહીએ તેટલું ઓછું છે.

નવકારમાં નમસ્કરણીય પંચપરમેણિ ભગવંતમાં પાંચેય પરમેણિ ઉપર મહાપુરુષો એ ઘણું ઘણું લખ્યું છે. એમાંથી અંશ માત્ર જ આપણે સમજી શકવા સમર્થ છીએ.

દ્રવ્યગુણ પર્યાયથી થતું અરિહંતનું ધ્યાન પોતાના મોષ અજ્ઞાન નો નાશ કરે છે. નમસ્કાર દ્વારા થતો વિનય એ તપ સ્વરૂપ હોઈ કર્મરોગની ચિકિત્સારૂપ બને છે. અને તેના દ્વારા પ્રાપ્ત થતી સમાધિ જન્મમરણ ના ભયથી મુક્ત બનાવે છે.

ગયા અંકમાં આપણે નવકારના પાંચ પદોના જાપથી કોના ઉપર જિત મળે તે જોતા હતા. તેમાં પશ્ચાનુપૂર્વીએ બે પદોજેયા હવે આગળ ગીજાપદ ને જોઈએ. નમો આયસ્થિયાં આ પદનો જાપ કરવાથી આપણામાં રહેલી માયા દૂર થાય છે. આપણને મળેલી શક્તિને છુપાવવી અર્થાત્ આપણને મળેલી શક્તિનો સદૃપ્યોગ ન કરવો તે માયા કહેવાય છે.

સદાચારની કિયામાં હંમેશાં મળન રહેતા ભાવાચાર્યો પોતાનું બળ (શક્તિ) જરાપણ ગોપવતા નથી. આ પદ (આચાર્ય પદ) ને નમવાથી શક્યકિયામાં પરાકમફોરવવાનું બળ મળે છે. તેથી માયા નામનો દોષ ટળે છે. અને માયા ટળે એટલે સરળતા નામનો ગુણ પ્રગટે જ.

મનુષ્ય જેમ જેમ વધુને વધુ સરળ બનાતો જાય છે. તેમ તેમ તે મુક્તિની વધુને વધુ નિકટ પહોંચતો જાય છે. આત્માની સરળતા એ મુક્તિનો સૌથી ટુંકામાં ટુંકો માર્ગ છે. આવી સરળતા આપણને આચાર્ય પદની ઉપાસના દ્વારા મળે છે. તેથી આ પદ આપણા અનંત કલ્યાણને કરનારું છે.

નમો સિદ્ધાંત આ પદની સાધના ઉપાસના દુન્યવી લોભને દૂર કરનાર છે. સિદ્ધ પરમાત્માની અનંત ઋદ્ધિનું દર્શન થયા પછી દુન્યવી ઋદ્ધિનો લોભ રહેતો નથી. ભમરો ત્યાં સુધી જ ગુંજારવ કરે છે કે જ્યાં સુધી તેણે પુષ્પનો પરાગ મેળવ્યો નથી. એજ રીતે જીવ ને ત્યાં સુધી જ દુન્યવી પદાર્થો નો લોભ રહે છે કે જ્યાં સુધી આત્માની અનંત ઋદ્ધિનું દર્શન તેને થયું નથી.

સિદ્ધપદ ને નમવાથી વાસ્તવિક રીતે તો પોતાના આત્મામાં જ રહેલી અનંત ઋદ્ધિનું દર્શન થાય છે. તેથી તેનો બીજો દુન્યવી લોભ ટળી જાય છે. અને સંતોષવૃત્તિ પ્રગટે છે.

મનુષ્ય જેમ જેમ વધુને વધુને સંતોષવૃત્તિ કેળવતો જાય છે. તેમ તેમ તેનામાં સુખની માત્રા વધતી જાય છે. સુખનો સંબંધ સંતોષની સાથે છે. કારણ કે સુખનું મૂળ સંતોષ છે.

આ સંતોષ ગુણની પ્રેરણા આપણને સિદ્ધપદ દ્વારા મળે છે. માટે સિદ્ધપદ આપણા માટે મહાન ઉપકારી બની જાય છે.

વંદે વીરમુ

જરેખર આ મહામન્ત્ર નો પ્રભાવ વચ્ચનાતીત છે. અચિન્ય છે. ગુણપ્રાપ્તિ ના લક્ષ્યપૂર્વક તેની ઉપાસના કરવાથી આ મહામન્ત્ર ભવ્યાત્માઓને આ ભવમાં જ કષાયો ઉપર વિજય પ્રાપ્ત કરાવી, જીવન મુક્તદશાને પ્રાપ્ત કરાવી અહીં જ મુક્તિ સુખનો અનુભવ કરાવનારો બને છે. કદ્યું પણ છે કે કષાયમુક્તિ: કિલમુક્તિરેવ ।

કષાય (મોહ) જ્ઞાય તો જ આત્માની શુદ્ધિ થાય. અને પંચપરમેષ્ઠિની સાધના કષાયોથી છોડાવે છે. નમસ્કાર મહામન્ત્રમાં પંચપરમેષ્ઠિની સાધના હોવાથી નવકારના જ્ઞાપથી મુક્તિ મળે છે. માટે નવકાર મહાન ઉપકારક છે.

યૌદ્ધ પૂર્વના સારભૂત શ્રી નમસ્કાર મહામન્ત્રમાં દેવ ગુરુ અને ધર્મનું જે સ્વરૂપ છે. તેજ વિશ્વનું સ્વરૂપ છે. કરણ કે વિશ્વનું સ્વરૂપ નવતત્ત્વથી બિન્ન નથી. અને નવપદ સ્વરૂપ આ નમસ્કાર પણ નવતત્ત્વ સ્વરૂપ હોવાથી વિશ્વસ્વરૂપથી બિન્ન નથી.

પાપ પ્રકૃતિથી સર્વથા રહિત અને પુષ્ય પ્રકૃતિના પ્રકર્ષને પામેલા અરિહંતના જ્ઞાન-ધ્યાનથી પાપ અને પુષ્ય એ બે તત્ત્વોનું જ્ઞાન થઈ જાય છે.

અજીવના સંગથી સર્વથા રહિત અને જીવતત્ત્વથી પૂર્ણ શ્રી સિદ્ધભગવંતો ના જ્ઞાનથી અજીવ અને જીવ એ બે તત્ત્વોનું જ્ઞાન થઈ જાય છે.

શુદ્ધ આચાર નું પાલન કરનાર અને કરાવનાર આચાર્ય ભગવંતો આશ્રવ ના દ્વારો ને રોકનાર અને સંવરભાવને પામેલા હોય છે. એથી તેમના ધ્યાનથી સંવર અને આશ્રવયતત્ત્વનું જ્ઞાન થાય છે.

ઉપાધ્યાય ભગવંત જ્ઞાન-ધ્યાનમાં લીન હોવાથી તેઓને બંધ અલ્ય હોય છે. અને ધ્યાનનાં બળે નિર્જરા અધિક હોય છે. માટે એમના ધ્યાનથી બંધ અને નિર્જરા તત્ત્વનું જ્ઞાન થાય છે.

સાધુભગવંતો મોક્ષમાર્ગના સાધક હોવાથી તેમના ધ્યાનથી મોક્ષ તત્ત્વનું જ્ઞાન થાય છે.

આ રીતે પંચપરમેષ્ઠિના જ્ઞાનથી સાધનાથી જીવ, અજીવ, પુષ્ય, પાપ, આશ્રવ, સંવર, બંધ, નિર્જરા, અને મોક્ષ નવે તત્ત્વોનું જ્ઞાન થાય છે.

શ્રી અરિહંત અને સિદ્ધ એ અણાડારી પદના ભોક્તા હોવાથી તપ પદની પરાકાષા એમણે પ્રાપ્ત કરી છે.

શ્રી આચાર્ય ભગવંતો આચારનું પાલન કરવા હોવાથી ચારિત્ર ગુણના માલિક છે.

શ્રી ઉપાધ્યાય ભગવંતો જ્ઞાનના પદન પાઠનમાં લીન રહેતા હોવાથી તેઓ જ્ઞાન-પ્રધાન હોય છે

શ્રી સાધુભગવંતોને દેવ-ગુરુની આજ્ઞામાં અચલ વિશ્વાસ હોવાથી તેઓ શ્રદ્ધા (દર્શન) પ્રધાન હોય છે.

આ રીતે પંચપરમેષ્ઠિને નમસ્કાર કરવાથી-સાધના કરવાથી દર્શન, જ્ઞાન, ચારિત્ર અને તપની પણ સાધના થઈ જાય છે.

આવો અદ્ભૂત નવકાર આપણાને મળ્યો છે. નવકાર ઉપર હજુ પણ સંવેદના પરિશીલન થઈ શકે અન્ય મહાપુરુષોથી જાણી શકાય. હવે આપણે અહીં નવકાર ઉપરનું પરિશીલન પુરું કરી આવતા અંકે બીજા સૂત્રોની પરિશીલના કરીશું. ઈન્તજાર કરો આવતા અંકનો....

“કમનસીબ”

ડૉ. આઈ. કે. વીજળીવાળા

વર્ષો પહેલાંની આ વાત છે. ઈલેન્ડના સ્કોટલેન્ડમાં કલાર્ક કુટુંબના નામથી ઓળખાતું એક કુટુંબ રહેતું હતું. પતિ-પત્ની તથા નવ બાળકો ! આ કલાર્ક કુટુંબનું એક સ્વમ હતું કે એક વખત બધાએ અમેરિકા ફરવા જવું. પણ જવું કઈ રીતે ? ધેરોએક છોકરાં અને કમાણી સાવ ટૂંકી એટલે મોટા ભાગની બચત તો નાની-મોટી તકલીફો અને અણધારી માંદગીમાં જ વપરાઈ જતી હતી. છતાં દરેક જણ પોતાનાથી શક્ય તેટલી બચત કરતું. છેવટે એવો એક દિવસ ઊંઘો જ કે જ્યારે પૂરતા પૈસા જમા થઈ ગયા. રાજીના રેડ કલાર્ક કુટુંબે હોંશેહોશે પાસપોર્ટ, વિઝા, ટિકિટ વગેરે તૈયાર કરાવી લીધું. અમેરિકા જવાની તારીખ પણ નક્કી થઈ ગઈ.

અમેરિકાના પ્રવાસ આડે સાત જ દિવસ બાકી રહ્યા હતા એ જ વખતે એક દુર્ઘટના બની. મિ. કલાર્કના સૌથી નાના દીકરાને પગે હડકાયું કૂતરું કરડી ગયું. અને જરૂરી દવાઓ અને સારવાર તો આપવામાં આવી, પરંતુ ત્યારના કાયદા મુજબ ૧૪ ઈન્જેક્સન પૂરાં ન થાય ત્યાં સુધી એ બાળકને ઘરની બહાર નીકળવાની ડોક્ટરે સ્પષ્ટ મનાઈ ફરમાવી દીધી. કૂતરું હડકાયું હોવાથી દલીલને પણ કોઈ જ અવકાશ નહોતો.

મિ. કલાર્ક અને એમના કુટુંબ પર તો જાણે વીજળી પડી. વરસોથી જતન કરી સાચવેલ સપનું સાકાર થવાની અણી પર જ હતું ત્યાં જ તૂટી ગયું. જાણે મોં સુધી આવી ગયેલો કોળિયો ઝ્યાંટવાઈ ગયો હતો. સ્કોટલેન્ડના એ સમયના કાયદાઓ મુજબ એનો બંગ કરવાનો કોઈ વિચાર સુધ્યાં કરી શકે તેમનહોતું. મિ. કલાર્ક એના નાના દીકરાને તેમજ ભગવાને ખૂબ ગાળો ભાંડી. અમેરિકા જવાનું એમને એવું તો ગાંધુ આકર્ષણ હતું કે એમણે છાનેખૂણે થોડાં આસું પણ સારી લીધાં. એ દિવસથી એમણે ઘરમાં બધા સાથે વાત કરવાનું સાવ ઓછું કરી દીધું. નાના દીકરાને તો તેઓ બોલાવતા જ નહીં. આ બધી તકલીફ એના કારણે જ થઈ હોય તેવું એમને લાગ્યા કરતું.

આ ઘટનાના સાત જ દિવસ પછી એક દુઃખદ સમાચાર આખી દુનિયામાં ફેલાઈ ગયા. સ્કોટલેન્ડમાં આ સમાચાર ઘરેઘરે પહોંચી ગયા. બધે જ હાહાકાર થઈ ગયો. ફક્ત મિ. કલાર્કના કુટુંબમાં જાણે કોઈ ઉત્સવ હોય તેવો આનંદ ફેલાઈ ગયો હતો. કારણ એવું હતું કે જે વહાણમાં બેસીને કલાર્કકુટુંબ મુસાફરી કરવાનું હતું. એ વહાણ એટલાન્ટિક મહાસાગરમાં એક હિમશિલા સાથે અથડાઈને રૂભી ગયું હતું. નાના દિકારાને જો કૂતરું ન કરડયું હોત તો આનું કલાર્ક કુટુંબ પણ એ વહાણની જોડે દરિયાને તળિયે પહોંચી ગયું હોત.

હા. દરિયાને તળિયે બેસી જનાર એ ભવ્ય વહાણ ‘ટાઈટિનિક’ હતું !

ભગવાની લીલા સમજી નહીં શકવાને લીધે આપણે ઘણી વખત અને ષિક્કારી એ છીએ. પણ એક વાત તો નક્કી જ છે કે દરેક વસ્તુ બનવા પાછળ એનું કંઈક પ્રયોજન હુમેશાં હોય જ છે. જરૂર હોય છે ફક્ત થોડો વખત ધીરજ ધરવાની !

(સાભાર : અંતરનો ઉજાસ)

શાલ્લા

એક માણસની પાછળ વાધ પડ્યો હતો. જંગલની ઝડી-ઝંખરાં વચ્ચેથી એ જીવ બચાવવા હતું તેટલું જોર કરીને ભાગી રહ્યો હતો. વાધ પણ ઘડા દિવસનો ભૂષ્યો હશે. એ પણ પેલાની પાછળ બરાબરનો પડેલો. હાથમાં આવેલો શિકાર આજે છટકી જાય તે એને પણ પોસાય તેમનહોતું.

દોડતાં દોડતાં પેલો માણસ એક ખીણની ધાર પણ આવી પહોંચ્યો. અટકી ગયો નીચે હજારોફૂટ ઊંડી ખીણ હતી. જો પડી જવાય તો હાડકાંનો એક દુક્કો પણ હાથ ન લાગે. પાછળ ભૂષ્યોડાંસ વાધ હતો. આગળ ને પાછળ બંને જગ્યાએ જાણે કે મોત નિશ્ચિત જ હતું. અચાનક જ એની નજર ખીણની દિવાલમાંથી આડા ઊગી નીકળેલા એક નાનકડા જાડ પર ગઈ. એ જાનું થડ જાનું નહોતું. પણ અત્યારે કૂદકો મારીને થોડેક નીચે ઊગેલા એ જાડને પકડી લેવામાં જ એને સાર લાગ્યો. કારણ કે વાધ હવે બિલકુલ પાસે આવી ગયો હતો. એણે કૂદકો મારીને એ જાડને પકડી લીધું. બસ એ જ કણો વાધ ખીણની ડિનારી સુધી આવી પહોંચ્યો. પોતાના શિકારને આમપંજામાંથી છટકી જતા જોઈને એમબે ખૂબ જ ત્રાડો પાડી. પછી ત્યાં જ આમતેમઆંટા મારવા માંડ્યો.

જાડ પર લટકી ગયેલા એ માણસને બચી ગયાનો આનંદ તો થયો, પણ એ આનંદ બે કણથી વધારે ન ચાલ્યો, કારણો કે એણે જે નાનું જાડ પકડી લીધું હતું તેનાં મૂળમાંથી માટી ખરવાની શરૂ થઈ ગઈ હતી. એવું લાગતું હતું કે એ નાનકડી ડાળખી જેવું જાડ આ માણસનું વજન જીલવા માટે અસર્મર્થ હતું. કદાચ થોડીક કણો પછી એ પણ ઊખડી જાય તો? અને આ નો-તો ઘ્યાલ આવતાં જ એ માણસનું ધ્યાન ફરી એક વખત ખીણ તરફ ગયું. હજારો ફૂટની ઊંડાઈ જોતાં જ ભયથી એનાં ઝંવાડાં ઊભા થઈ ગયાં. કદાચ આસપાસ કોઈ હોય તો એને બચાવી લે એ આશાએ એણે અવાજ બેસી જાય ત્યાં સુધી મદદ માટે બૂમો પાડી. પણ જંગલ તો સાવ નિર્જન હતું. વાધની ત્રાડો સિવાય કોઈ જવાબ ન મળ્યો ત્યારે એ માણસ સાવ નિરાશ થઈ ગયો. હવે એને ભગવાન સાંભર્યા! સંકટ સમયનો એ જ તો છેલ્લો દરવાજો હોય છેને?

એ માણસે આકાશ સામે જોયું. પછી બૂમપાડી, હે ભગવાન! હું આજ સુધી એવું સાંભળતો આવ્યો છું કે તું દરેક વ્યક્તિની સાથે હંમેશાં હાજર હોય જ છે. જો એ વાત ખરેખર સત્ય હોય અને તારું ખરેખર અસ્તિત્વ હોય જ તો તું મને આજે મદદ કર. મને તું આજે બચાવી લે, ભગવાન! પ્લીઝ! એના બદલામાં તું કહીશ એ બધું જ કરી ધૂટવા માટે હું તૈયાર છું, ભગવાન! તું ખરેખર બધાની જોડે હોય જ છેને?

એ જ વખતે એક મોટી ગડગટાડી થઈ અને આકાશમાંથી અવાજ આવ્યો, હા! હું હંમેશાં દરેકની સાથે જ હોઉં છું અને મારે શરણે આવનારને, મને સમર્પિત થનારને હું હંમેશાં બચાવી લઉં છું. તને પણ હું બચાવીશ, પણ તું ખરેખર હું કહું તેમકરીશ ખરો?

બંદે કીર્તના

હા, પ્રભુ ! તું જે કહીશ તે કરીશ એની ખાતરી આપું છું, પણ મને બચાવી લે મારા નાથ !

પણ એ માટે તારામાં અપાર હિંમત જોઈશે અને મારા પરની ખૂબ જ શક્તા જોઈશે. મારી મદદ કરવાની રીત સાવ અનેરી હોય છે. બોલ, તું મારા પર સો ટકા ભરોસો રાખીને હું કહું તે મસાચ્યેજ કરી શકીશ ? આકાશમાંથી સવાલ થયો.

હા, ભગવાન ! તું જો મને બચાવી જ લેવાનો હો તો તું કહે તે કરવા તૈયાર છું. મને હવે તારામાં અપાર ભરોસો છે અને આજે આ નિર્જન જંગલમાં મારે સાદ સાંભળીને તું જ તો દોડી આવ્યો છે અને હું તારા પર શક્તા નહીં રાખું ? તું કહીશ તે હું કરીશ, પણ જલદી અહીંથી છોડાવ. જો, હવે તો આ ડાળખી પણ વજન નથી ખમી શકતી.

તો પછી ડાળખી છોડી દે ! ભગવાને આદેશ કર્યો.

પેલો માણસ છક્કડ ખાઈ ગયો. નીચે નજર કરતાં જ પાણી એ જ ભયાનક ખીશ દેખાઈ. ઉપર જોયું તો વાધ હજુ જીબ લપકાવતો ખીણની ધાર પર ઊભો હતો. ડાળખી પણ હવે ધીરેધીરે ખીણની દીવાલમાંથી ઊખડતી જતી હતી. ઓષે ઊચે આકાશ તરફ નિરાશાભરી એક નજર નાખી. પછી જોરથી બૂમપાડી, અરે, કોઈ મારો અવાજ સાંભળે છે ? અરે કોઈક તો મને બચાવો !!

ભગવાન પરની સાચી શક્તા અને હિંમત આપણને કોઈ પણ ખીણમાં પડવા છતાંયે બચાવી લેવા સમર્થ છે જ ! જરૂર છે ફક્ત એના પરની સંપૂર્ણ શક્તાની. અને આપણા હદ્યમાં જો એવી અનન્ય શક્તા પ્રગટી ઊઠે તો ખરા સમયે બીજા કોઈને વ્યર્થ બૂમો પાડવાનો વખત આવે બરો ? જો ભગવાન આપણને મદદ કરવાનું વચન આપતો જ હોય તો આપણે પણ એના પર શંકા રાખ્યા વિના જ જંપલાવવું જોઈએ અને ત્યાર પછી પાકકી ખાતરી હોવી જોઈએ કે એ આપણને બચાવી જ લેવાનો !

મારી પ્રાર્થના

સુરેશભાઈ દલાલ

હું તારી જોડે વાત કરું છું ત્યારે બધું જ ખૂલ્લી જાઉં છું. કદાચ એવું પણ હોય કે બધું ખૂલવા માટે જ તારી સાથે વાત વળગતો હોઉં. અંદર ને અંદર સળગતો હોઉં છું ત્યારે તું ખૂબ જ યાદ આવે છે. તારી સ્મૃતિથી ક્યારેક શાતા વળે છે અને ક્યારેક શાતા વળતી પણ નથી. ઘણી વાર તો તારી સ્મૃતિ દાઝ્યા પર ડામનું કામકરે છે. મને તો જે થાય છે તે કહું છું. તું એને કઈ રીતે સમજે એ તારી સમજા. હું તો આપણા સગપણને આધારે કશું મનમાં રાખતો નથી અને એવું રાખું તો પણ તું અંતયમી જાઝ્યા વિના ઓછો રહેવાનો છે ! તારી સાથેની વાત એ જ મારો વિસામો.

● પ્રાર્થનાને કોઈ ધર્મ નથી. પ્રાર્થનાને કોઈ જાત નથી. પ્રાર્થનાનો સીધો સંબંધ હદ્ય સાથે છે, હદ્યના શુદ્ધ ભાવ સાથે છે. આ ભાવ અને ભાવનાનો સંબંધ તારી સાથે છે. તારી સાથે સંયુક્ત થયા પછી જ મુક્તિનો અનુભવ થાય છે. આ મુક્તિ એટલે બધા સાથે હોવા છતાંયે જાત સાથે જોડાઈ જવું તે. જે જાત સાથે જોડાય છે એ જ જગત સાથે હોય છે. જગતનાં કાર્યમાં પણ એ જ જોડાઈ શકે છે. જે પોતાના કર્મને પણ કર્ત્વભાવ વિના સાક્ષીભાવે જોઈ શકે. જગતથી લિપ્ન થઈને પણ અલિપ્ત રહેવું એના જેવી કોઈ તપશ્ચર્યા નથી. પ્રાર્થના એ ઈશ્વર સાથેનું મનગમતું બંધન છે અને જગત સાથેની મુક્તિ છે.

“વાત્સલ્યભીજું હૃદય”

(જનમદાત્રીમાત્ર... તમે સંયમદાત્રી બનો આજ)

હજુ તો બુલાખી ધોડીયે જુલતો હતો ને ઘૂધરે રમતો તો ચારપગે દોડી-દોડીને સહુને રીજવતો તો ત્યારથી એ નોંધો તરી આવતો. બિલકુલ મા ઉપર ગયેલો. એવો જ સંસ્કારીને એવો જ શાલીન.

મા-શાળગાર, પિતા મનસુખભાઈ

આ પવિત્ર દૃપતીને ચાર દિકરીને બે દીકરા.

મોટાનું નામનગીન અને નાનાનું નામ બુલાખી.

બુલાખીના એક બહેન હતાં. જેમણે દીક્ષા લીધેલી હતી. તેમનાં વૈરાગ્યનું કારણ, પોતાનાં પતિનું મૃત્યુ. મૃત્યુ થતાં લુહારની પોળના ઉપાશ્રયમાં તેમની દીક્ષા થઈ. નામસાધીજી સ્નેહલતા શ્રીજી મ.

બુલાખી દીક્ષા જોવા ગયેલો. અને જોયા પછી વૈરાગ્ય વધતો ગયો. સંસાર નશ્વર લાગ્યો. મનમાં ગડમથલ ચાલી.

પ્રભુ શાસનનો એક પાયો શ્રમણી રત્નોનો છે. પૂ. હરિભરસૂરિ મથ્યાં. યાકિની મહત્તરા શ્રમણીના પ્રતાપે વજસ્વામીજી તૈયાર થયા શ્રમણીના પ્રતાપે ઉપા. યશોવિજયજી થયા શ્રમણીના પ્રભાવે.

બહેનની દીક્ષા આ મહેન્દ્ર સૂરીજીમ. ના હસ્તે થઈ. સ્કુલમાં બુલાખી એ છ ધોરણનો અત્યાસ કરીને છોડી દીધો હતો. બહેનની દીક્ષા પછી દરરોજ બુલાખી સાઈકલ લઈને પૂ.આચાર્યશ્રી પાસે ધાર્મિક ભણવા માટે જાય. નવકારમંત્ર સિવાય કાંઈ આવડે નહીં. એકડે ધૂટાઈ ગયેલો હતો. હવે, બગડાથી શરૂઆત કરી.

ધર્મનો રંગ વધતો ગયો. ગુરુદેવ સાથેનો આત્મિય ભાવ વૃદ્ધિ, પામતો ગયો. અભ્યાસ વધ્યો. જ્ઞાન-સમજજ્ઞ પણ સાથે-સાથે વધી. નાનપણથી માતાના સંસ્કારતો હતાજ. ગુરુદેવની વારંવાર થતી ઉપદેશાત્મક પ્રેરણાથી જ્ઞાન વૈરાગ્યમય બન્યું.

એક દિવસની વાત છે. બુલાખીનો ભવ નિવેંદ વૃદ્ધિગત થયો. માતાને વાત કરી. અભુઆવાહ પવ્યાઈસામિઅમ્મો હેમાતા! અનુશાસાપો હું પ્રવજ્યા

લઈશ. માતા નો તો શબ્દ સાંભળતાની સાથે જ વચ્ચન પ્રવાહને વહેવડાવવા લાગી. દીક્ષા-બીક્ષાની વાત નહીં કરવાની ધર્મ કરવો હોય તો સંસારમાં કયાં નથી થતો. ધરે રહીને ધર્મ કરવાનો.

અત્યારે પણ લોકોની આ માનસિકતા છે. કે ધરે રહીને ધર્મ કરી શકાય છે. દિક્ષા લેવાની કાંઈ જરૂર નથી. પણ, શાસ્ત્ર તો કહે છે કે સંયમવિના નહીં ઉદ્ધાર દિક્ષા લીધા વગર આજ સુધી કોઈ જીવ મોક્ષમાં ગયો નથી અને જશે પણ નહીં. માતા-પિતાએ અનુશા આપી નહીં. બુલાખીને તો એકક્ષણ માટે પણ સંસાર કારમો લાગતો હતો.

આ ઘટના પૂર્વના થોડા દિવસો પહેલાં એક જ્યોતિષી નો બેટો થયો હતો. બુલાખીએ તેને પ્રશ્ન પૂછ્યો હું દીક્ષા લઈશ કે નહીં?

ના, હરગીજ તુ દીક્ષા લઈ જ ના શકે. તારા, ભાગ્યમાં દીક્ષાનો યોગ જ નથી. જ્યોતીષીએ કહ્યું.

બુલાખી - હું યોગ-બોગ માનતો જ નથી. કારણકે, અમારા ધર્મમાં કહ્યું છેકે પાપના કામમાં કર્મ (ભાગ્ય) અને ધર્મના કાર્યમાં પુરુષાર્થ જ મુખ્ય છે. હું મહેનત કરીને દીક્ષા તો લઈશ જ ગમે તે થાય મારે દીક્ષા લેવી જ છે.

કદાચ, પેલા કવિન્ત પંકિત એ સમયે બુલાખીના મનમાં ચાલતી હશે.

‘અમારા હાથ તો છેને ભાગ્યને જાતે ઘડી લઈશું.

વિધિજો અંતરાયો નાખશે નાંખ્ય તો આથડી લઈશું.

ખમીરછે ને ખુમારી છે અમારા પ્રાણમાં જોખીડા

લથડશું તો ફીઠી સ્થિર થાશું ને લડી લઈશું’

કદાચ, પર્વતના શિખરો હલી જાય પણ, બુલાખીના મનને ડગાવવાની તાકાત કોઈની નથી.

બુલાખી લાગી ગયો છે તૈયારીમાં મન એકજ સંયમશબ્દ બોલી રહ્યું છે સયમ... સંયમ... સંયમ...

(કમશ:)

નમસ્કાર મહામંત્ર મદ્યો ‘આચાર્ય’ પદની મહિતા

કમલેશ સુમતીલાલ શાહ
મો. ૯૮૬૮૩૬૮૫૬૨

‘વંદે વીરમ’ અંકના સ્વમ્ર દ્રષ્ટા અને પ્રેરણા શ્રોત પરમપૂજ્ય પંન્યાસ પ્રવર શ્રી પ્રશ્નમેશપ્રભ વિજ્યજી મહારાજ સાહેબ કે જેમની યોગ્ય યોગ્યતા જાણી પૂ. ગંધ્રાધિપતિશ્રી વિજ્યહેમપ્રભ સૂરી મ. સાહેબે તેમને તે આચાર્ય પદવી આપવાનું નક્કી કરેલ છે. પૂજ્યશ્રીની આચાર્ય પદવી નૂતનવર્ઝનાં પ્રારંભે કારતક વદ-૧૧ નાં રોજ અમદાવાદ મુકામે થવાની છે. આ આપણાં માટે પરમાનંદ અને હર્ષોત્ત્સાહ ની વાત છે. પૂજ્યશ્રી પંચમપરમેષ્ઠિપદે થી તૃતીય પરમેષ્ઠિ પદે આગળ વધતી રહ્યા છે તેનાં અનુસંધાનમાં આજે આપણે ‘આચાર્ય’ પદ વિશે કંઈક જાણવા મયાસ કરીશું અને આજનો આ લોખ-અંક પૂજ્યશ્રીનાં શ્રી સંધ પર અનંત ઉપકારો ની સ્મૃતિ રૂપે તેમનાં ચરણોમાં સર્મપણ કરીએ છીએ.

સૂરિણ દૂરીક્ય કુરુગહાણાં, નમો નમો સૂર સમઘહાણાં ।
સદેસણાણાં સમાયરાણાં, અંદ છતીસ ગુણાચરાણાં ॥

પરમદૂપાળુ કરુણા સાગર જીવ માત્રનાં હિતેચ્છું એવા ભાવ તીર્થીકર શ્રી અનુપસ્થિમાં પરમાત્માએ સ્થાપેલ જિન શાસન ને સુચારુ રૂપ ચલાવવાની તેની વ્યવસ્થાને મજબૂત અને સુદૃઢ કરવાની તેમાં આવતાં વિધો અને કાળને અનુલક્ષીને કરાતા ફેરફારોની જવાબદારી આચાર્યોને સૌંપવામાં આવેલી છે. આ વ્યવસ્થા અને તેની જવાબદારી સંભાળવી એ નાની-સૂની વાત નથી. સાધુમાં અનેક ગુણોની જીલવળી વિકાસ પ્રગટતા થાય તે પછી વડીલ આચાર્ય ભગવંત સાધુને અનુક્રમે આચાર્ય પદવી થી વિભૂષિત કરે છે. જે સાધુ ભગવંત તપમાં અગ્રેસર હોય, બારેય ભાવમાં રમણ કરતાં હોય વિનાયાદિ ગુણોમાં સ્થિર હોય, પરમાત્માની આજ્ઞાના પક્ષપાતી હોય, નવ તત્ત્વનાં પ્રરૂપક હોય, સન્માર્ગને પ્રસ્થાપિત કરવા પ્રયત્નશીલ હોય, ભક્ત અને ભગવાન વચ્ચે સેતુરૂપ હોય આવાં અનેક ગુણોથી યોગ્ય ભગવંતને આચાર્ય પદવી આપવામાં આવે છે.

આવા આચાર્ય ભગવંતમાં અનેક ગુણો હોય છે પણ મુખ્ય તથા તેમને આપણે ઉદ્ઘાના ધારક તરીકે ઓળખીયે છીએ. સાધુપદ થી સાધના કરતાં કરતાં યોગ્યતા પ્રાપ્ત થતાં તેઓ આચાર્યપદ સુધી પહોંચે છે.

સાધુનાં ૨૭ ગુણ અને નવકલ્પી વિહાર કરનારા માટે આમ $27+8=35$ ગુણ ગણી શકાય. સાધુનાં ૨૭ ગુણ + ૮ કોટી આહાર જ વાપરે માટે ઉદ્ઘાનાં ધારક ગણી શકાય. સાધુનાં ૨૭ ગુણ + ૮ તત્ત્વનાં પ્રરૂપક માટે ઉદ્ઘાનાં યુક્ત આચાર્ય માનવા પડે. બાવીસ પરીષહ ને જીતનારાં અને ૧૪ આંતરગ્રંથીને ત્યજનારા માટે ઉદ્ઘાનોથી યુક્ત આચાર્ય સમજવા પડે.

શત્રુભાવ ને દૂર કરાવનાર જન્મ-મરણાદિ છોડાવનાર અને અરિહંતો-સિધ્ધોની આજ્ઞાની આચરણીયતાને ઓળખાવનાર આચાર્ય છે.

બંદે કીર્તુમ

અરિહંત ભગવાનની આજ્ઞા અનુસાર આરાધના કરવાનો વીરોલ્લાસ જગાવનારા અને જીવને શિવપદ પમાદનારા ‘આચાર્ય’ છે અરિહંતોની આજ્ઞાની સર્વસત્તાધિશતા તથા સર્વ સાધ્યતા, ઉપોદેયતા નું મહાવ ‘‘આચાર્ય’’ નાં માધ્યમથી જ સમજાય છે.

નમસ્કાર મહામંત્ર અનુસાર પાંચે પરમેષ્ઠિઓમાં પરમએવું આર્હન્ત્ય બાન્ન છે. આ આર્હન્ત્ય એટલે અનંતા અરિહંતો ની શક્તિ તે શક્તિ સાખ્ય સ્વરૂપમાં છે આવાં અરિહંતોની આજ્ઞા પ્રમાણે બેદ બુધ્ધિનો નાશ કરી જીવરાશિ પ્રત્યે ચૈતન્ય સ્વરૂપે અભેદભાવ પ્રગટાવવાનું સામર્થ્ય ‘‘આચાર્ય’’ ધરાવે છે. ભેદભાવમાંથી ઉત્પન્ન થતાં હિંસાદિ-કોધાદિ આશ્રવો અને અભેદભાવ માંથી અહિંસાદિ-ક્ષમાદિ સંવર સ્વરૂપ ધર્મોની ઓળખ ‘‘આચાર્ય’’ ભગવંત કરાવે છે. એટલે કે જીવને સમત્વભાવ તરફ દોરી જાય છે.

‘‘આચાર્ય’’ નાં આચાર થી વિશ્વમાં થતી અવ્યવસ્થાનું સામ્યભાવથી નિવારણ થાય છે અને સુવ્યવસ્થાની સ્થાપના થાય છે. તે માટે આચાર્ય ની ભૂમિકા વિશ્વ વત્સલ સ્નેહ પરિજ્ઞામે વિકસાવવામાં મુખ્ય બને છે.

પ્રાણીમાત્રમાં એક જ આત્મતત્ત્વ છે. અરિહંત માં આત્મા અને આત્મામાં અરિહંત ને જોવા, અને સમજવાનું કામ ‘‘આચાર્ય’’ કરાવે છે. બહિરૂખતાને ત્યાગ કરાવી અંતરરૂખતામાં લાવી પરમાત્મા સંસુખ કરનાર ‘‘આચાર્ય’’ છે.

મન, વચન, કાયા અને આત્માને નિરૂપયોગી પ્રવૃત્તિ થી દૂર કરી ઉપયોગી પ્રવૃત્તિમાં જોડનાર ‘‘આચાર્ય’’ છે. નિરર્થક સંસારવૃદ્ધિ માંથી સાર્થક કર્મક્ષયમાં જોડનાર આચાર્ય છે.

ગુણનો રાગ ગુણી દ્વારાજ દર્શાવી શકાય છે. આમ આચાર્યદિ દ્વારા થતો પરમસ્તુતિભાદ યર્થાથ કિયાનુગત અદ્ભૂત ગુણોનાં ઉત્કીર્તન રૂપ છે તેથી તે ગુણ પ્રામિનાં કારણરૂપ બને છે. આમ ગુણોનો વિકાસ ‘‘આચાર્ય’’ની આચાર ચુસ્તતા ને આભારી છે.

‘‘આચાર્ય’’ એ શબ્દ, અર્થ અને જ્ઞાન ત્રિનયરૂપ છે. અર્થ થી આચાર્ય આત્મસ્વરૂપ છે. શબ્દથી કર્મયોગ છે. અર્થથી ભક્તિયોગ છે અને જ્ઞાન થી જ્ઞાનયોગમય છે આ યોગથી જીવ ધારણા, ધ્યાન અને સમાધિમાં સ્થિર થાય છે. આમ ‘‘આચાર્ય’’ જ્ઞાન-ધ્યાન-સમાધિમાં સહાયક છે.

આવા આચાર્ય ચૌદ્ધપૂર્વનો ઉધાર કરનારાં દ્વારશાંગી સાર બતાવનારાં અને સંસાર સાગર નો નિસ્તાર કરનારાં કહેવાય છે.

પરમાત્માનાં બતાવેલાં, પરમમાર્ગને અનુસારનારાં હોવાથી મૈત્રી આદિ ચારેય ભાવનાઓને ધારણ કરનારાં આચાર્ય છે આવા આચાર્ય પંચાચાર ના પાલન વડે આશ્રવોનો રોકે છે અને સંવર ને સેવે છે.

‘‘આચાર્ય’’ કેવળજ્ઞાની નથી પણ કેવળજ્ઞાન પામવા પ્રયત્નશીલ છે. ગુણ પ્રગટ કરવામાં નિપુણ છે. મુક્તિ મુક્તિમાર્ગ અને મુક્તિસાધક છે મતિઆદિ પાંચેય જ્ઞાન જ્ઞાનનારાં અને નમજનારાં હોવાથી વિનયના બંડાર છે. તપ-સંયમને ધારણ કરનારા છે અને કર્મક્ષય કરનાર હોવાથી ચારિત્રધારી છે. આમ તેઓ દર્શન શુદ્ધિ, જ્ઞાનશુદ્ધિ અને ચારિત્રશુદ્ધિ નો ત્રિવેણી સંગમ છે.

વંદે વીરભૂત

આવા આચાર્યનો વિનય ગુણ પુષ્ટિકારક છે. તેમનો ચારિત્રગુણ શુદ્ધિકારક છે અને શ્રદ્ધાગુણ તૃષ્ણિકારક છે. ચિત્તશુદ્ધિ, હૃદયશુદ્ધિ અને આત્મશુદ્ધિ ના પ્રરૂપક છે.

“આચાર્ય” પરમાત્મા કથિત મોશ્રમાર્ગ અને નવતત્ત્વને પ્રવાહિત કરનાર છે. તેઓ પરમાત્માએ કહેલું કહે છે પણ પોતાના મનનું કહી શકતા નથી. પરમાત્માએ બતાવેલો મોક્ષમાર્ગ જ બતાવી શકે છે. પરમાત્માની વાણી નો જિનવાણી નામે પ્રચાર કરે છે. આમ “આચાર્ય” નાં માધ્યમથી તેમની વાચના થી થતું જ્ઞાન તે પદાર્થજ્ઞાન છે પૂર્ણના અને પરાવર્તના થી થતું જ્ઞાન એ વાક્યાર્થ અને મહાવાક્યાર્થ જ્ઞાન છે. અને અનુપ્રેક્ષાથી થતું જ્ઞાન તે ઔદ્ઘેર્યાર્થ જ્ઞાન છે.

પરત્માના માર્ગ ચાલનારાં મહાપુરુષ હોવાથી મન થી મૈત્રી ભાવના ભાવે છે. વચનથી પ્રમોદ ભાવના સેવે છે. અને કાયાથી માધ્યમથી અને કરુણાનાં ભાવ ધરાવે છે માટે તેઓ મૈત્રી આદિ ચાર ભાવનાનાં ધારક ગણાય છે.

“આચાર્ય” અરિહંતના પરમઉપાસક હોવાથી તેમનામાં નમ્રતા, કૃતજ્ઞતા અને મિત્રતાનો ગુણ સ્વભાવિક પણો હોય છે. તેમનો મૈત્રી ગુણ કખાયને હણો છે. તેમનો પ્રમાદ ગુણ પ્રમાદ મિથ્યાત્ત્વને હણો છે. અને તેમનો કાર્ય ગુણ અવિરતિને હણો છે. આમચારે ભાવના જીવનાં કર્મબંધનામાં હેતરૂપ અઢારે પાપ સ્થાનકમાંથી પ્રગટ થતાં સર્વપાપોના નાશ કરે છે.

આવાં “આચાર્ય” ની ભક્તિ દ્વારા પરમાત્મતત્ત્વનો બોધ થાય છે. દુર્ગમસંસારનો નિસ્તાર થાય છે. અને જીવ પરમપદને પામે છે.

સમગ્ર વિશ્વ ઉપર અરિહંતોની કરુણાનું સામ્રાજ્ય પ્રવર્તે છે. તેમનાં સામ્રાજ્યમાં રહેલ પ્રજારૂપ એવા ચર્ચાવિધ સંધ અને આપણો સૌને આચાર્યદિ માર્ગદર્શન નેતૃત્વ અને અનુગ્રહ પ્રાપ્ત થતો રહે તેવાં શુભભાવોને પ્રગટ કરીએ.

શાસ્ત્રો કહે છે કે મહાપુરુષોનાં ચરણોમાં એક દિવ્ય આત્મશક્તિ પ્રવાહિત હોય છે અને તેમને નમસ્કાર કરનારને અતિલાભપ્રદ અને પુષ્યપ્રદ બને છે. એ કારણો આચાર્યદિ ગુરુજ્ઞનોને નમસ્કાર એ માનવ જીવનનું શ્રેષ્ઠ કર્ત્વ મનાય છે. તેથી જીવની કઠોરતા નાશ પામે છે, કોમળતા પ્રગટે છે, આવાં તાત્ત્વિક યોગક્ષેમકરનારાં શાસનશૂર-નૂર, ભવ્યાત્માઓના પરમાધારભૂત, ધર્મ ધન્યાંતરી, શ્રમણ સારથિ, ગાંભીર્યાદિ ગુણ ગણ નિધિ આચાર્ય નાં ચરણોમાં કોટી કોટી વંદનાવલી....

શ્રી ભદ્રગુમ (પ્રિયર્દર્શન)

જીવનમાર્ગ કાંઠો સે વ્યાપ હૈ | આકાશ મેઘાછત્ત્ર હૈ | માર્ગદર્શક કોઈ નહીં હૈ ઔર પગડંડી ધૂલ સે છિપ ગઈ હૈ | પથિક ! જીવન યાત્રા કે પથિક ! તૂ આગે બઢ ! નિરાશ મત હો | હૃદય મેં સે ઘબરાહટ દૂર કર | મુખ્ય પર પ્રસન્નતા ઔર દિલ મેં ઉલ્લાસ લિયે તૂ આગે બઢ !

પરમ કૃપાનિધિપરમાત્મા કી દૃષ્ટિ તરે પર હૈ, યહ ધ્યાન મેં રહ્યું હૈ | ઉન પર પૂર્ણ ભરોસા કર...તેરી જીવન યાત્રા કે વે પથ-પ્રદર્શક હૈનું |

‘Noise’ નહીં ‘Voice’

કૌશલ કે. શાહ (૦૯૪૨૬૩૫૦૪૬૦)

સાધના ફેમ્પસ

વાણીમાં જયારે બોમની વિશાળતા, સાગરનું ઉંડાણ, ચંદ્રની શીતળતા, સ્ફટિકની પારદર્શિકતા, ધરતીનું ધૈર્ય, મેરુની અડગતા, ધ્રુવની સ્થિરતા, ગંગાની પવિત્રતા અને હિમાલયની ઊંચાઈ પ્રગટે છે, ત્યારે તે વાણી આર્થવાણી બને છે એ શબ્દો વેદની ઋચા, રામાયણની ચોપાઈ અને ભક્તામરની દિવ્ય ગાથા બને છે.

પૃથ્વી પર અવાજનું અને વિચારોનું પ્રદુષણ પ્રતિદિન વધતું જાય છે. મૂલ્યોનો વિનાશ થઈ રહ્યો છે કાન પાડી જાય એવો કોલાહલ સર્વત્ર છે. મૌલિકતા દુર્લભ બનતી જાય છે. તેવા સંજોગોમાં વાણીમાં વિશાળતા અને વિશિષ્ટતા પ્રગટાવીને એક પોતીકો અવાજ પ્રગટાવવાની આજે તાતી જરૂર છે. માનવ જાત આજે Noise પરંતુ Voice જંખે છે.

એવો અવાજ જે નાભિમાંથી આવતો હોય જે દલ અને દલબંધીથી દૂર હોય, પક્ષ અને પૂર્વગ્રહથી પર હોય, વાદ અને વિવાદના વંટોળથી વેગળો હોય આગ્રહથી અળગો હોય.

આ. ભ. હેમપ્રભસૂરીશ્વરજી મ.સા. નું ચિંતન છે, તમારે જો ઈતિહાસના વિદ્વાન થવું હોય તો તમે બીજાના માર્ગચાલણે પરંતુ તમારે જો ઈતિહાસના સર્જક થવું હોય તો તમારો માર્ગ તમે જાતે બનાવજો.

જગતનો ઈતિહાસ અને નોંધ લે છે. જેણે નવા ચીલા પાડ્યા જેણે શૂન્યમાંથી સૃષ્ટિ સર્જ ગિરીની કંદરાઓ ગજાવતો સિંહ કોઈને માર્ગ ચાલે ખરો...? એક કવિનું ભાવવાદી મુક્તક છે

“ચીલે ચીલે ગાડી ચલે,
ચીલે ચલે કપૂત
એ ચીલે નવ ચલે,
થોડા સિંહને સપૂત.”

ચીલે ચાલે તે ગાડી, નક્કી કરેલા ચીલે ચાલે તે કપૂત પરંતુ નરબંકાઓ અને નરશાર્દ્દ્લો તો પોતાની કેરી સ્વયં કંડારે છે. કહેવાય છે ને?

‘બાકર બચ્યા લાખ, લાખે બિચારા’
સિંહણ બચ્યું એક, એકે હજારા

જંગલમાં વિરાટકાય હાથી અને ગેડા..જિરાફ અને જિબ્રા હોવા છતાં જંગલનો રાજા તે સિંહ જ કહેવાય છે ને? કવિ કાગ લખે છે.

“અણિયલ ઘેર ન હોય,
ફળિયામાં કુંજર ફરે,
પછી એને વયનું વાતું નો હોય,
કેહરી બચ્યાં કાગડા”

વંદે વીરમુ

સિંહ ગુજરાતીમાં ન હતો. સિંહણ એકલી હતી. બચ્ચાનો પ્રસવ ચાલતો હતો, તેવે વખતે મોકો જોઈ સિંહણ પર હાથી ધસી આવ્યો. સિંહણનું બચ્ચું હજુ માતાના ગર્ભમાંથી અહંકું જ બહાર આવ્યું હતું. તેણે હાથીને જોયો તેનું સિંહત્વ જાગ્યું અને તે બચ્ચું હાથી પર તૂટી પડ્યું?

અસ્મિતાને ઉમર સાથે કોઈ લેવાટેવા નથી. જગદ્ગુરુ શંકરાચાર્યને ચોદ વર્ષની ઉમરે વેદ, ઉપનિષદ, રામાયણ અને મહાભારત મોઢે હતા. ભરયુવાનીમાં સ્વામી વિવેકાનંદ શિકાગોની સર્વર્ધમં પરિષદમાં ભારતીય સંસ્કૃતિનો ડંકો વગાડ્યો ડૉ. આલ્બર્ટ આર્થિનસ્ટાઇં ઓગણત્રીસ વર્ષની ઉમરે સાપેક્ષવાદનો સિધ્યાંત જગતને આવ્યો. આદિ શંકરાચાર્ય યુવાનીમાં પોતીકો અવાજ વાયુમંડળમાં તરતો મૂક્યો. ‘‘બ્રહ્મ સત્ય જગન્નિધ્યા’’ બ્રહ્મ સત્ય છે અને જગત મિથ્યા છે.

આથી પણ આગળ જણાવું તો બાલમુનિ બાપ્પભંડસૂરીએ ફક્ત અગિયાર વર્ષ ના બાળપણમાં જ આચાર્યપદ મેળવી અનેક વિદ્વાનોની શ્રેષ્ઠીમાં પોતાનું સ્થાન મેળવ્યું. જેઓ રોજની નવસો ગાથાની રચના કરતા હતા. આ. ભ. મલ્લવાદીસૂરી એ કિશોર અવસ્થામાં જ અધરામાં અધરો ‘‘દ્વાદસાર નયચક’’ નામનો ન્યાયગ્રંથ રચ્યો. ઉપાધ્યાય લાભ વિજ્યગણી એ ‘‘નમોદુર્વારાગાદિ’’ ગાથાનું ૫૦૦ નવી અલગ-અલગ ગાથામાં તેનું અર્થઘટન કર્યું.

હિન્દી સાહિત્ય પરિષદનું ઉદ્ઘાટન કરવા માટે પૂજ્ય દાદા ધર્માધિકારીજીને બોલાવવામાં આવ્યા હતા. સામાન્ય રીતે વક્તાઓ એમબોલે કે, હું આ સ્થાનને માટે લાયક નથી. આ તો આપ સૌનો પ્રેમકે મે આ નિમંત્રણ સ્વીકાર્ય મારા કરતાં બીજા અનેક ચઢિયાતા લોકો સમાજમાં છે. તેમછતાં તેમમને બોલાવ્યો તે માટે હું આપનો આભારી છું.

આંખો મીંચીને આપણે આવું સાંભળતા હોઈએ છીએ. પરંતુ દાદા ધર્માધિકારીએ તો પ્રારંભમાં જ કહ્યું. આ સાહિત્ય પરિષદના ઉદ્ઘાટન માટે આપે મને બોલાવ્યો તે ખૂબ જ યોગ્ય કર્યું છે કારણ કે હું સાહિત્યનો સર્જક નથી પરંતુ વાચક છું માટે વાચકો વતી, તેના પ્રતીનિધિ તરીકે હું સૌની લાગણી અને માંગણી આપ સાહિત્યકારો પાસ મૂકી શકીશ.

આ છે દંભ વગરનો નિખાલસ અવાજ, બાકી તો અનેક પ્રપંચો પછી પ્રમુખ બનેલા વક્તા કહે છે હું આને માટે લાયક નથી ત્યારે કેવું વિચિત્ર અને બેહુદું લાગે છે?

દિલ્હીમાં સાહિત્ય અકાદમીનું અધિવેશન મળ્યું હતું. એક સભ્યે કહ્યું. હું કન્નડ ભાષાનો કવિ છું, કોઈકે કહ્યું હું મરાઠી ભાષાનો લેખક છું, કોઈકે કહ્યું કે હું હિન્દી ભાષાનો કવિ છું પરંતુ પરમસારસ્વત શ્રી ઉમાશંકર જોશી બોલ્યાં, હું ભારતનો કવિ છું અને ગુજરાતી ભાષામાં લખ્યું છું

આવી જ મૌલિક વિચારધારા પરમપૂજ્ય આઠવલે શાસ્ત્રીજીએ વર્ષો પહેલાં જ્યારે જાપાનમાં ધર્મપરિષદ મળી ત્યારે કરી હતી. દરેક વક્તાએ આવીને પોત પોતાનો પરિચય આપ્યો. પૂજ્ય આઠવલે શાસ્ત્રીજીનો વારો આવ્યો ત્યારે તેઓ એટલું જ બોલ્યા, ‘Self Intorduction is not the indian cultrue’ સ્વપરિચય આપવાનો એ ભારતીય સંસ્કૃતિનો સિધ્યાંત નથી. કેવી આબાદ રીતે તેણે પોતાનો નહી પરંતુ પોતાની સંસ્કૃતિનો પરિચય પણ આપી દીધો.

આપણે પણ ચાલો, ધોંઘાટ ભરેલા જગતમાં એક મીઠો મધુર મૌલિક અવાજ પ્રગટાવીને વાયુમંડળમાં વિચાર વહેતો મૂકીએ....

સુખી થવાની ચાવી

જૈન જ્યોતિષી કમલેશ સુમતીલાલ
મો. ૮૮૮૮૮૮૮૬૬૨

અગાઉ જણાવ્યા મુજબ આ પ્રયોગ માત્ર છે જે કાર્ય સફળતા ને સુખ આપે છે અહીં ગલત મંત્ર-તંત્ર ને સ્થાન નથી. દિવાળીમાં દરિદ્રતા દૂર કરવા માટે અને ધનવાન થવાનાં પ્રયોગ

- (૧) રોજ ચોખાના લોટમાં હલ્દી પાવડર મિલાવી ધરના મુખ્યદ્વારે સ્વસ્તિક કરવાથી જલ્દી ધનવાન થવાય છે.
- (૨) શુક્રવારે કરવું -૧ તાંબાના લોટમાં જલ ભરી તેમાં આસોપાલવ નાં ઉપાન મુકવા. ૧૧ નવકાર ગણી શ્વાસ રોકી તે લોટો ધરની ઈશાન કોણમાં સ્થાપન કરવો, ૧૩ દિવસ ત્યાં જ રહેવા દેવો. ૧૪માં દિવસે ગુરુવાર આવશે. તે ગુરુવારનાં દિવસે સવારે તે પાણી ચૂપચાપ કોઈપણ જાડ નીચે રેડી દેવું લોટો પરત લાવી સાફ કરીને રાખવો, બીજે દિવસે શુક્રવાર આવશે અને ઉપર મુજબ કિયા કરવી. દર ૧૪ માં દિવસે ગુરુવાર આવશે અને વિધિપૂર્ણ થશે. આમસતત ૧ વર્ષ કરવું જરૂર પડે તો તેથી વધુ કરવું તો શનૈઃ શનૈઃ વ્યક્તિ ધનસંપન્ન થશે. સમગ્ર પ્રયોગ નિઃશુલ્ક છે.
- (૩) ૧ સુંદર શ્રીફળ લેવું. તેને લાલ ચુંદદી નાડા છઠીથી વીંટાળવી પછી થાળીમાં સ્વસ્તિક હલ્દીથી કરી તેમાં શ્રીફળ સ્થાપના કરી તેનાં પર ૧૦૮ વખત લક્ષ્મીમંત્ર થી ૧૦૮ વખત ૧-૧ ચુટકી હલ્દી પાવડર ચડાવવો પછી ફરીથી ૧૦૮ વખત લક્ષ્મીમંત્ર જપ થી ૧૦૮ બુંદ ગુલાલ, મોગરો, જુહી, ચંદન નું ઈત્ર (કોઈપણ) ચડાવવું ફરી તેની સામે બેસી ધૂપ-દીપ કરી ૧૦૮ વખત લક્ષ્મીમંત્ર ગણવો. પછી શ્રીફળને પૂજક સ્થાને કાયમરાખવું અને ધૂપ-દીપ તથા મંત્રજાપ રોજ ચાલુ રાખવો. મંત્ર : ઊં સુરભિ સુરલ્યાન નમઃ। જાપ કરવો.
- (૪) રોજ સવારે વહેલાં બ્રહ્મમુર્હુતમાં ઉઠવું. પથારી છોડવી નહિ. અને પથારીમાં બેઠાં બેઠાં ૧૦૮ વખત નીચનો મંત્ર ગણવો. ઊં હી ઊં પૂર્વાય દક્ષિણાય પણ્ચમાય ઉત્તરાય આશાપૂર્ય ધનદાતી શ્રી મહાલક્ષ્મી દૈવ્યે કુરે કરે સ્વાહા ! મંત્ર જાપ પછી દસે દિશામાં ૧૦-૧૦ કુરુકુરુ મારવી. પુ. દ. પ. ઉ. ઈ. અન્નિ નૈ. વા. આકાશમાં અને નીચે પાતાલલોક આમચાદ દસેય દિશા માં હુંફ મારવી પછી જ પલંગ પરથી નીચે ઉત્તરવું
- (૫) ભાઈઓનાં દિવસે ૧ વાટકી અખંડ ચાવલનાં દાશાં ૧ માળા લક્ષ્મીજપ - ઊં શ્રી શ્રીયૈ નમઃ। ગણી નાદીમાં જલપ્રવાહ કરવા.
- (૬) બેસતા વર્ષની સવારે વહેલાં ડાબી નાડી ચાલતી હોય તેવાં સમયે ઉઠી જવું અને પથારીમાં બેઠાં પ્રથમ ચાંદીનો સીકો જમણાં હાથમાં રાખી દર્શન કરી પછી જ બિસ્તર છોડવો. અને સ્નાન કરી પ્રથમદેરાસર જઈ દર્શનાદિ કરી ૧.૨૫૦ ગ્રામ ચોખાનો સ્વસ્તિક ફળ નેવેઘ મુકવું.
- (૭) દર અમાસને દિવસે ૧ કટોરીમાં ૧૦૮ કાલી ભીર્ય રાખી ૧૦૮ વખત ‘કલી’ જાપ કરી ધરનાં બધા સત્યો પરથી ઉવખત ઉલ્ટા ઉતારી દક્ષિણ દિશાં ફેંકી દેવા, આમદર અમાસે કરવું.
- (૮) દર મહિને શતભિષા (શતતારા) નક્ષત્રમાં ૧૦૦૮ વખત લક્ષ્મીજપ કરવાથી ધનવાન થવાય છે.
મંત્ર : ઊં શ્રી નિવાસી શ્રીમુખી શ્રીવર્ધના શ્રીવરદા નમઃ।
- (૯) બુધવાર થી શરૂ કરી રોજ તુલસીનાં જાડ નીચેની માટી + કાચા દૂધ નાંખી સ્નાન કરવાથી સારો વેપાર ચાલે છે અને વ્યક્તિ ધનવાન થાય છે.
- (૧૦) રોજ રાત્રે રસોડાનું બધુ જ કામપતી ગયા પછી સૂતાં પહેલા ૧ ચાંદીની કટોરીમાં ૫ લવિંગ ઉ કપૂર ના ટુકડાં નાંખી જલાવવું વાટકી સવાર સુધી ત્યાંજ રાખવી આમદરરોજ કરવાથી જલ્દી દરિદ્રતા ચાલી જાય છે.

બંદે વીજું

હસ્યમેવ જ્યતે...

- એક વાતોનિયન બેન ડોક્ટર પાસે સુઝેલી જીભ દેખાડવા ગઈ. પોતના દર્દની વાતને બાદ કરતાં તે દુનિયાભરની વાતો કરતી રહી.

ડોક્ટરે કંટાળીને નીચી મુંડીએ પ્રિસ્ક્રિપ્શન લખવાનું શરૂ કર્યું.

મહિલા તેને રોક્તા બોલી ડોક્ટર સાહેબ તમે જીભ તપાસ્યા વગર જ દવા લખવા માડી જરા જુઓ મારી જીભ ઉપર મેલ તો જામી ગયો નથી ને

ડોક્ટર : આખો દિવસ દોડાઢોડી થતી હોય એવા મેદાનમાં ઘાસ ન ઉગો, મેડમ

- એક વ્યક્તિ બીજી વ્યક્તિને કહી રહી હતી ?
શું ?

પહેલી વાત તો એ કે મેં તમારી પાસેથી છઠ્રી માંગી જ નથી, અને જો માંગી હોય તો તમે આપી જ નથી, અને જો આપી હોય તો મેં લીધી નથી. અને જો લીધી હોય તો અને પાછી આપી જ હશે અને જો મેં પાછી ન આપી હોય તો હવે આપીશ પણ નહીં, કારણકે જુઓ આ વરસાદ પડવા માંડયો.

(કંઈ સમજણ પડી..)

- ચંગુ : તે દીવસે મોડી રાતે પાર્ટી પૂરી થયા પછી તું ઘરે બરાબર પહોંચી ગયો હતો ?
મંગુ : નારે ! રસ્તામાં જ પોલીસે મારી અર્ધા રાતે રસ્તે રહ્યા માટે ધરપકડ કરી અને આખી રાત લોકઅપમાં બેસાડી રાખ્યો.

ચંગુ : તું ખરેખર નસીબદાર છે. કમનસીબે હું ઘરે પહોંચી ગયો હતો.

- કેમદોસ્ત ! આટલો ઉદાસ છે જીવરામને મબોલ્યો.

શીવરામ : હમણાં મેં કરૃષાંત પુસ્તક વાંચ્યું.

જીવરામ : તે પુસ્તક કર્યું ?

શીવરામ : મારી બેન્કની પાસબુક

- વેપારી : ગઈ કાલે તું ધી આપી ગયો તે કિલોમાં ચારસોગ્રામ ઓદ્ધું હતું.
ગામડાઓ : હોય નહિ સાહેબ ! ગઈ કાલે ધી લાવ્યો ત્યારે ઘરે મારા છોકરાએ વજનનું તોલું ક્યાંક મુકી દીધું હતું.
એટલે પરમદિવસે તમારે ત્યાંથી એક કિલો ખાંડલઈ ગયેલો તેના પડિકાં સાથે એ ધી જોખ્યું હતું. (શેઠ શું બોલે ?)
- પતિ : તને ખબર છે કે જેનો બાપ વધુ પડતો હોશિયાર હોય તો તેના પુત્રની પ્રગતિ રહ્યાઈ જાય છે.
પત્ની : ઈશ્વરનો આભાર માનો કે આપણા પુત્રને એવી કોઈ અડયણ નથી.

વંદે વીરભૂત

કુલજા કેરા ભાગમાં

સુવિજ્ઞાન ચિકિત્સે જનાય સચ્ચા સચ્ચ વચ્ચી પસવૃધતે ।

તર્યોયત્સત્ય યતરહ્જીયત્ય દિત્સોમોઅવતિ હન્ત્યાસત्

(અર્થવૈદ)

જ્ઞાન પ્રાપ્ત કરનારને માટે આ વિશિષ્ટ જ્ઞાન હશે કે સત્ય અને અસત્ય વચ્ચે હંમેશા એક રૂપર્થા રહે છે જેમાં જે સત્ય અને સરલ હોય છે. તમે સદા ઈશ્વરનો સાથ રહે છે. અને અસત્યનો સદા નાશ થાય છે.

કાય

આવનાર કાલની પહેચાન કાયમ રાખીયે,
વિત્યા સાથેનું અનુસંધાન કાયમ રાખીયે,
ધોમ તડકામાં ધર્યો હો છાંચડો જેવો અહીં,
માથે એ સૌ વૃક્ષનું અહેસાન કાયમ રાખીયે,
ખૂબ અંગત લાગણીઓ પણ ન ઓળંગો સીમા,
જાત પુરતું એટલું સન્માન કાયમ રાખીએ
જાણીએ કે જિંદગીની ડોલ ને તળીયું નથી,
માંહલો મબલક સભર વિદ્વાન કાયમ રાખીયે
ટેકવી જેના ખબે માથું મારે રોઈ શકાય,
સાવ પાસે એવું ઈન્સાન કાયમ રાખીયે
જાણીતા અજાણાની બુરાઈઓ દફનાવવા,
જગતું ભીતરમાં કબ્રસ્તાન કાયમ રાખીયે

સ્વાનુભવ

એક સાધીજી છે જેમનો.....વર્ષનો પયાય છે તેમના અનુમોદનીય સત્યો જાગવા યોગ્ય છે તમને વાંચતા જ ઝુકવાની ઈચ્છા થશે.

- કાયમપરિમહુ એકાસણા કરે એમાંય વળી નિર્દોષ ગોચરીના આગ્રહી તેથી આંતપ્રાત ભિક્ષા (ગોચરીનો સમય વિતી ગયો હોય ત્યારે) જ નીકળવાનું.
- કિયા શુષ્ઠિ તો અજબની પ્રતિકમણ શાંતિથી શુષ્ઠ સ્પષ્ટ ઉચ્ચારણ સાથે કરે જેમાં એક થી દોઢ કલાક થાય
- વડેલનો ઠપકો તો પ્રસમાથી સહે પણ નાના અપમાન કરે કે ઠપકો આપે તો પ્રસન્નતા પૂર્વક સહન કરે.
- કર્મ સંયોગે કેન્સર ની વ્યાધિ થઈ. ૨૪ કિમાલેવા પડ્યા પણ સહનશક્તિ ગજબની, જ્યારે જુઓ ત્યારે પ્રફુલ્લીત જ હોય જો તમે જુઓ તો તમને પ્રથમતો વાત માન્યામાં જ ન આવે કે આ સાધીજી બિમાર છે.

બિમારી કીમાના કારણે વેદના ગરમી ભયંકર પણ અપવાદ ન સવે જે થોડો ઘણો સેવવો પડે તેનું પારાવાર દુઃખ થાય.

આ સાધીજી એટલે સા. શ્રી દિવ્યપ્રભાશ્રીજી મ. ના. શિષ્યાસા. શ્રી ચંદ્ર દર્શિતાશ્રીજી મ.

વિસ્મય કારક જાત

- Psycho (સાયકો કાઈને સિન્સ) (P.K.) શક્તિ ધરાવનાર વ્યક્તિ દુરથી પણ ઈચ્છા મુજબ નિર્જવ વસ્તુઓને ગતિ આપી શકે છે. રશિયામાં ‘નીનાકુલાગિના ઉર્ફ’ ને લ્યામિઝાઈલોવા એ વિજ્ઞાનીઓ દ્વારા કરાયેલ એક પ્રયોગમાં ટેબલ પર મુકવામાં આવેલી જુદી જુદી વસ્તુઓને (સિગારેટ, લાઇટર, મીણબત્તી, વગેરે) કેવળ દણ્ઠ માત્રથી ખસેડી બતાવી હતી. જેની ઉપમીલિમીટર જેટલી લાંબી ફિલ્મપણ ઉતારવામાં આવી હતી.
- ઓક્ષિઝિનિવર્સિટીમાં વનસ્પતિ પર ધ્વનિ પ્રભાવ કેવો? તેનો પ્રયોગ કર્યો. બે કુંડામાં બીજ ખાતર, પાણી, સૂર્ય પ્રકાશ સમાન પણ સ્થાન અલગ અલગને, શાસ્ત્રીય સંગીત, બીજાને ઘોંઘાટીયું પોપ મ્યુઝિક, થોડા દિવસોમાં પરિણામઆયું કે, પ્રથમછોડનો વૃધ્ઘિદર અત્યંત વધારે, બીજાનો અત્યંત ઓછો હતો.
- T. N. સિંહ નામની વ્યક્તિએ ખેતરમાં મગફળીનો પાક ઉગાડ્યો તેમાં કેટલીક સુંદર ખીઓને ઝાંઝર વિના નૃત્ય કરાયું. તો પણ 30% પાક વધુ થયો.
- ભારતીય વૈજ્ઞાનિક તરીકે પ્રસિધ્ય પ્રો. ટી. એન. સિંહે બીજો એક પ્રયોગ કર્યો હતો. જેમાં કેટલાક છોડવાને ૨૫ દિવસ સુધી વીજાવાદન કર્યું. બીજા અઠવાડીએ તે છોડવાનો વૃધ્ઘિદર ૨૦% વધારે પાંડા ફળ પણ બીજા છોડવાથી ઝડપી આવ્યા હતા.

સુવિચાર

શ્રેષ્ઠ આપવાની ટેવ પાડો
શ્રેષ્ઠ જ તમને પરત મળશો.

શાયશી

અધીરો છે ઈશ્વર,
તને બધુ આપવા માટે
તું ચમચી લઈને ઊભો છે,
દરિયો માંગવા માટે
(અનિલ ચાવડા)

હાસ્યમ

શિક્ષક : એક સવાલ : એની લંબાઈ છે ઈચ્છ છે, એને પકડતાં જ ઉત્તેજના થાય છે એ શું હશે?

વિદ્યાર્થી : ૨૦૦૦ ની નોટ

વંડે વીરમુદ્રા

શાણ મહા સુકોડુ

થા			મ:	ન	ભ	ય
	થા		શ્રી			
	સં			વ		
થા	શ્રી		ય	ન		
ય		વ		થા		
શ્રી	ન	ના	મ:	ભ		
સં	ભ					
મ:		ન	વ			

વ		શ્રી	ના			થા
	મ:	થા		ભ		
		ન				
	શ્રી	ય		ન	ના	મ:
મ:		ના	શ્રી			ભ
ના				મ:	થા	ય
				શ્રી		ન
					વ	ય

શ્રી	ન				સં	શ્રી
		ભ		શ્રી	ય	
મ:		ય			ન	વ
ના	થા	વ			મ:	
ન		મ:	ભ		થા	
શ્રી	મ:	ન	ના	સં		
		શ્રી				
	થા		ય	વ		
સં			વ	મ:		ય

સં	શ્રી				ભ
સં		ના			
		ય		વ	થા
ન				સં	
				ના	ય
				ભ	વ
				શ્રી	
સં	શ્રી		મ:	ન	
શ્રી				સં	
				થા	ભ
ભ	ન	વ	ના		સં

- શ્રી સંભવનાતાય નમ:

સુચના: અહીં એકબીજા સાથે જોડાયેલા હોય એવા પાંચ યોખડા મુક્યાં છે. દરેક યોકઠા માં નવબોક્ષ અને દરેક બોક્ષમાં નવ ખાનાં છે તેમાં (૧) દરેક યોખડા ના પ્રત્યેક બોક્ષમાં મંત્ર ના નવ અક્ષરો આવવા જોઈએ કોઈ અક્ષર રહી ન જવો જોઈએ. (૨) દરેક યોખડાની આડી અને ઉભી હરોળમાં પણ મંત્રના નવ અક્ષરો આવવા જોઈએ. એકેય અક્ષર રહી ન જાય.

★ આ સુકોડુ ભરીને ૨૫-૧૨-૨૦૧૬ સુધી મોકલવું.

★ સાચું હોય તો આવતા અંકમાં નામ છાપવામાં આવશે.

સંવત ૨૦૭૨ આસો સુદ-૧ (ગીજુ) રવિવાર તા. ૨-૧૦-૨૦૧૬ મુમુક્ષુ જીયાલેન ને દીક્ષા મુર્હુત પ્રદાન

શાસન સમાચાર

વર્તમાન ગચ્છાવિપત્તિ પ. પૂ. આચાર્ય દેવ શ્રીમદ્ વિજય હેમપ્રભસૂરીશ્વરજી મ.સા. ની પાવન નિશ્ચામાં થયેલ અનુષ્ઠાનો

- કૃષ્ણાનગર મધ્યે : આસો સુદ-૧ (બીજી) રવિવાર મુમુક્ષુ જિયાકુમારી ને દીક્ષા મુહૂર્ત અર્પણ કરાયું.
દીક્ષા : સં. ૨૦૭૩ માગસર સુદ-૬ સોમવાર તા. ૫-૧૨-૨૦૧૬ ના વીતરાગ સોસાયટી પાલડી થશે.
- આસો સુદ-૨ સોમવાર મુમુક્ષુ ઉર્વિકુમારી તથા મુમુક્ષુ અ.સૌ. અલકાબેન પંકજભાઈ ગાંધી ને દીક્ષા મુહૂર્ત અપાયું. દીક્ષા સં. ૨૦૭૩ પોષ વદ-૬ બુધવાર તા. ૧૮-૧-૨૦૧૭ ના શંખેશ્વર મુકામે થશે.
- આસો સુદ-૪ બુધવારે પૂજ્યશ્રી ના શિષ્યરત્ન પંન્યાસ શ્રી પ્રશ્નેશ પ્રભ વિ. ગણિ ને આચાર્ય પદારોહણ નું મુહૂર્ત અપાયું પદપ્રદાન સં. ૨૦૭૩ કા. વ. ૧૧ શુક્રવાર તા. ૨૫-૧૧-૨૦૧૬ ના મેરૂધામ મુકામે થશે.
- આસો સુદ-૫ શુક્રવારે મુમુક્ષુ ટીના કુમારી ને દીક્ષા મુહૂર્ત અપાયું
દીક્ષા : થૈન્ વદ-૬ સોમવાર તા. ૧૭-૪-૨૦૧૭ શ્રી સીમંધર ધામ (ઉમેદપુર) (રાજ) થશે.
- આસો સુદ-૧૦ મંગળવાર તા. ૧૧-૧૦-૨૦૧૬ ના મેરૂધામ મુકામે માતુશ્રી હેમલતાબેન ત્રિલોચન શાહ મુથા પરિવાર આયોજિત ઉપધાન તપનો પ્રારંભ ઉલ્લાસ પૂર્વક થયો. ૧૨૫ આરાધકો જોડાયા.
- પ. પૂ. પંન્યાસ પ્રશ્નેશ પ્રભ વિ. ગણિ તે સમયે આચાર્ય ની પાવન નિશ્ચામાં જોધપુર થી કાપરડાજી તીર્થ છ'રિપાલિત સંઘ પ્રયાણ મા. વ. બ સોમવાર તા. ૧૮-૧૨-૨૦૧૬ ના થશે. કાપરડાજી તીર્થ સંઘમાણ મા. વ. ૧૦ શુક્રવાર તા. ૨૩-૧૨-૨૦૧૬

If Not Delivered Please Return to..

વિપુલભાઈ બાબુલાલ શાહ
૪/ડી, સિદ્ધાચક એપાર્ટમેન્ટ, એ-ટાવર,
સરગામ શોપિંગ સેન્ટર પાસે, પાર્લો પોર્ટન્ટ,
સુરત-૩૬૫૦૦૭.

To,

BOOK PACKET CONTAINING
PRINTED BOOKS ONLY
POSTED UNDER CLAUSE
No. 121 & 114 (7) of P. & T. Guide
ONE RUPEE PER 100 GMS.
HENCE NOT TO BE TAXED.